

Информация за последващите действия по повод на жалбата, регистрирана под номер СНАР (2013) 2870

Европейската комисия изразява становище по повод на получената от нея поредица жалби относно евентуална злоупотреба с последователни срочни трудови договори в италианския публичен сектор.

Засегнатите служители са:

- лицата, назначени в сферата на висшето образование по изкуства и музика (AFAM), включително академиите за музика, изящни и танцови изкуства
- лицата, назначени в италианските оперни и филхармонични дружества
- преподаватели, възпитатели, административен, технически и помощен персонал (АТА) в държавни училища и учебни заведения
- лицата, работещи в публични научноизследователски институции

Приложимо законодателство на ЕС

Клауза 5, параграф 1 от Рамковото споразумение за срочната работа, сключено между Европейската конфедерация на профсъюзите, Съюза на индустриалците в Европейската общност и Европейския център на предприятията с държавно участие и приложено към Директива № 1999/70/ЕО („Рамковото споразумение“)¹, предвижда, че с оглед предотвратяване на злоупотребата, която произтича от използването на последователни срочни трудови договори или правоотношения, държавите членки – когато няма еквивалентни правни мерки – въвеждат „една или повече от следните мерки“:

- а) обективни причини, които оправдават подновяването на такива договори или правоотношения;
- б) максималната обща продължителност на последователните срочни трудови договори или правоотношения;
- в) броя на подновяванията на такива договори или правоотношения.

С цел клауза 5, параграф 1 от Рамковото споразумение да бъде спазена, трябва да се провери дали подновяването на последователни срочни трудови договори или правоотношения цели да удовлетвори временни нужди и дали разпоредба от националното законодателство не се използва за задоволяване на трайни и постоянни нужди от персонал на работодателя².

Комисията оценява съответствието на италианското законодателство, уреждащо ситуацията на служителите в публичния сектор, с клауза 5 от рамковото споразумение за срочната работа, което задължава държавите членки да предприемат мерки за предотвратяване на злоупотребите с последователни срочни трудови договори.

През септември 2016 г. италиански граждански съд (*Tribunale di Trapani*) отправи искане за преюдициално заключение до Съда на Европейския съюз с молба за насоки

¹ Директива 1999/70/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. относно Рамково споразумение за срочната работа, сключено от ЕКП, СКИРЕ и ЕЦПДУ, ОВ L 175, 10.7.1999 г., стр. 43).

² Вж. в този смисъл решения от 26 януари 2012 г., Küçük, C-586/10, EU:C:2012:39, т. 39 и цитираната съдебна практика, и от 26 ноември 2014 г., Mascolo и др., C-22/13, C-61/13, C-63/13 и C-418/13, EU:C:2014:2401, т. 101).

по въпроса дали италианското законодателство предвижда ефективна защита – по-специално подходяща компенсация – за заетите в публичния сектор, чиито права съгласно клауза 5, параграф 1 от Рамковото споразумение са били нарушени.³

Този въпрос възникна в контекст, в който националните разпоредби в това отношение са прилагани по различен начин за служители от частния и публичния сектор. Ако наето лице е заето в частния сектор след изтичане на срока, установен в договора, или след изтичане на максималния срок от 36 месеца, италианското законодателство предвижда автоматично преобразуване на срочен трудов договор в безсрочен трудов договор в частния сектор. Когато обаче става въпрос за служители от публичния сектор, компенсацията е ограничена до формата на фиксирана сума и заплащане на обезщетение за загубата на благоприятни възможности.

В своето решение от 7 март 2018 г. (Дело C-494/16, *Santoro*) Съдът на Европейския съюз потвърди, че държавите членки могат да предвиждат различни последствия при злоупотреби с последователни срочни трудови договори в публичния сектор, при условие че съществуват други ефективни мерки.

Съдът на Европейския съюз също потвърди, че тъй като няма правно задължение за преобразуване на срочни договори в постоянни за работещите в сферата на обществените услуги (тъй като последно споменатите трябва да издържат редовен конкурс преди да станат постоянни), тези работещи нямат правото на обезщетение за липса на преобразуване, което работещите в частния сектор имат. Въпреки това служителите в публичния сектор следва да имат право на обезщетение за загубата на възможност. Изчислението на това обезщетение е оставено на националния съд, но Съдът на Европейския съюз посочи, позовавайки се на трудностите, присъщи на доказването на съществуване на загуба на възможност, че доказателствената тежест за липсата на загуба на възможност не следва да се поема от наетото лице.

Твърде голяма доказателствена тежест може да лиши дадена мярка от нейната ефективност. Съдът на Европейския съюз констатира, че като имат предвид трудностите относно доказването на загубването на възможност, презумпция — целяща да гарантира на работник, който поради злоупотребата с последователни срочни трудови договори е загубил възможности за работа, заличаване на последиците от нарушението на правото на Съюза — може да отговаря на изискването за ефективност.

Съдът на Европейския съюз също посочва други съществуващи мерки за предотвратяване и санкциониране на злоупотребите със срочни трудови договори, като например отговорността на управителя, заложена в член 36, параграф 5 на законодателен декрет № 165/2001.

Съдът на Европейския съюз стига до заключението, че е от компетентността на запитващата юрисдикция да прецени дали съществуващите санкции, наложени на публичните органи (фиксираното обезщетение, обезщетението за загуба на възможност и отговорността на управителя), са достатъчно ефективни и възпиращи, за да осигурят пълната ефикасност на нормите, приети в приложение на Рамковото споразумение.

³ Дело C-494/16, *Santoro*, EU:C:2018:166.

Съдът на Европейския съюз отново се позовава на това, колко е важно за служителя да има възможността да разчита на презумпция, съгласно която държавата трябва да докаже, че служителят, който е бил обект на злоупотреба с последователни срочни договори, не е претърпял никаква загуба на възможност за работа или че ако е бил организиран редовен конкурс, той е нямало да го спечели.

Решението ще улесни в бъдеще италианските служители в публичния сектор, които са били жертва на злоупотреба с последователни срочни договори, да получат обезщетение за загубата на възможност, пред която са били изправени поради злоупотребата с последователни срочни договори.

Освен това, в отделни процедури, (Дело C-494/17 Rossato)⁴, Corte d'Appello di Trento отправи искане за преюдициално заключение до Съда на Европейския съюз с молба за насоки по въпроса дали закон № 187 от 2015 г. предвижда ефективна защита – по-специално подходяща компенсация – за служителите на AFAM, чиито права съгласно клауза 5, параграф 1 от Рамковото споразумение са били нарушени. Запитващата юрисдикция иска да установи дали мерките, предвидени в Закон № 187 от 2015 г. са достатъчно ефективни, пропорционални и достатъчно възпиращи, за да се гарантира, че клауза 5, параграф 1 от Рамковото споразумение за срочната работа е ефективна.

Понастоящем Комисията очаква решението на Съда по това дело.

Комисията оценява съответствието на италианското законодателство, уреждащо ситуацията на служителите в публичния сектор, с клауза 5 от Рамковото споразумение за срочната работа. Преди да финализира оценката си, Комисията ще изчака решението на Съда на Европейския съюз по делото C-494/17 Rossato, което ще бъде от значение за посочената по-горе оценка. Неотдавнашното решение по делото C-494/16 Santoro разясни въпросите, засягащи адекватността на правото на обезщетение, и ще улесни в бъдеще италианските служители в публичния сектор, които са били жертва на злоупотреба с последователни срочни договори, да получат обезщетение за загубата на възможност, която са претърпели поради тази злоупотреба с последователни срочни договори.

Чрез този уебсайт⁵ Комисията ще информира жалбоподателите относно резултатите от разследването си и относно всякакви други последващи действия, които може да реши да предприеме по настоящото разследване.

⁴ Дело C-494/17 Rossato.

⁵ https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/contact/problems-and-complaints/how-make-complaint-eu-level/joining-similar-complaints/decisions-multiple-complaints_bg